

DOBRORZECZYĆ (55) *vb impf*

Oba o oraz e jasne.

inf dobrorzeczyć (6). ◇ *praes 1 sg* dobrorzeczę (1). ◇ *3 sg* dobrorzeczy (3). ◇ *1 pl* dobrorzecz(e)my (2), dobrorzeczemy (1); -(e)my *CzechEp*; -(e)my : -ymy *BibRadz* (1 : 1). ◇ *praet 1 sg m* dobrorzeczył(e)m (1). ◇ *3 sg m* dobrorzeczył (3). ◇ *3 pl m pers* dobrorzeczyli (1). ◇ *fut 1 sg m* będę dobrorzeczył (5). ◇ *2 sg m* będziesz dobrorzeczył (1). ◇ *3 sg m* będzie dobrorzeczył : dobrorzeczyć będzie *BielKron* (1 : 1). ◇ *1 pl m pers* będzi(e)m dobrorzeczyć (1). ◇ *imp 2 sg* dobrorz(e)cz (5). ◇ *3 sg* niechże dobrorzeczy (1). ◇ *2 pl* dobrorzeczcie (14). ◇ *3 pl* niech(aj) dobrorzeczą (5). ◇ *con 3 sg m* aby dobrorzeczył (1). ◇ *part praes act* dobrorzecząc (2).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

Błogosławić; życzyć dobrze; wysławiać, chwalić; benedicere *Mącz, Cn* [kalka lat. *benedicere*] (55) : wziął Iezus chleb y dobrorzeczył [*benedixit*]/ łamał y dał zwolennikom swoim *Leop Matth* 26/26; *BibRadz* 1.Cor 4/12, II 93 *kust; BielKron* 11v; Nie oddawiając złym za złe/ ani złorzeczeństwa/ za złorzeczeństwo: owżem radszey dobrorzeczcie *CzechRozm* 229v; gdy nas hąnbią/ dobrorzeczemi [!] [*maledicimur et benedicimus Vulg* 1.Cor 4/12]: gdy nas przeładuią/ cierpiemy [*przekład tego samego tekstu BibRadz*] *CzechEp* 19.

doborzeczyć komu, czemu (33): Doborzeczycyefz yuz Bogu w tych koſcyelech yego *LubPs* P5v; A będą ſłufną chwałę ná wſfem dawać yemu/ Doborzecząc wſfytki dni Panu tak ſławnemu. *LubPs* Q4v; Lecz my co żywyemy będyem Pánu dobrorzeczyć *LubPs* aav, X5 [2 r.], X6, dd *marg*, dd3v, dd4v [2 r.], ee6v, gg6; Przez wſfyłthkie dni będąc dobrorzeczył : y będę chwalił imię tve [*benedicam tibi et laudabo nomen tuum*] wiecznie/ y ná wieki wiekow. *Leop Ps* 144/2, *Tob* 12/18, *Ps* 144/10, *Mar* 10 *arg; BibRadz Ps* 99/4, 133/1, 144/1, *Dan* 3/87, 88; [*zawołał nań Pan Bóg imieniem, Abraamie*] będę tobie dobrorzeczył/ y rozmnożę rodzaj twoy iáko gwiazdy ná niebie *BielKron* 13, 15v, 42v [2 r.]; *BudBib Tob* 4/20; zacné to fá rzeczy/ Kiedy óciec y mátká dżiatkom dobrorzeczy. *KochEpit* A3v; *ArtKanc* Q20.

doborzeczyć kogo, co (15): BEdę dobrorzeczył Páná czáfu wſzelákiego *LubPs* Iv; Doborzeczyć ia muſzę imię twoie wdzyęcne/ Kthore bez wſzego końcá trwa ná wieki wieczne. *LubPs* ee6v, X4 [3 r.], X5, ff, gg, gg6v; Doborzeczcie Páná wſfyłthcy wybráni iego [*benedicite Dominum omnes electi eius*] *Leop Tob* 13/10, *Tob* 13/12; *BibRadz Gen* 24/48; Owce wálze y wſzytki dobytki zábierzcie/ á odſzedſzy dobrorzeczcie mnie [*benedicite mihi Vulg Ex* 12/32] *BielKron* 30, 13; *HistRzym* 38v.

W przeciwstawieniu: »złorzeczyć ... dobrorzeczyć« (1): któryc będzie złorzeczył/ złorzeczony będye: á ktoć dobrorzeczyć będzie/ nápełnion będzie błogoſławieństwá. [*Vulg Gen* 12/3] *BielKron* 14v.

W charakterystycznych połączeniach: *doborzeczyć Bogu* (-a) (3), *Panu* (-a) (19), *Panu* (-a) *Bogu* (-a) (2).

Przysłowie bibl. [*Luc* 6/21]: *CzechRozm* 243v; [*Chrystus i apostołowie*] każą dobrorzeczyć złorzeczącym/ dobrze czynić źle czyniącym/ miłowác nieprzyiaćioły [*diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, benedicite maledicentibus vobis*] *ModrzBaz* 62, 68.

Zwrot: »dobrorzecząc błogosławić« (1): Dobrorzecząc błogosławić iuż będę iego żywności *LubPs* dd2v.

Szeregi: »dobrorzeczyć, (i) błogosławić« [*szyk 1 : 1*] (2): przywodząc łobyę ná pámyęc wyelkość dobroci Páńfkich/ mamy doborzeczyć y błogołławić imię Páná łwoiego. *LubPs* X4 *marg*; *Mącz* 87a.

»dobrorzeczyć, (i) chwalić« = *benedicere et laudare Vulg* [*szyk 3 : 1*] (4): *Leop Ps* 144/2; Zátym pokłękńawfzy chwałilem y doborzeczyłem Páná Bogá [*et benedixi Domino Deo*] Abráhámá páná moiego *BibRadz Gen* 24/48, *Dan* 3/87, 88.

»uwielbić i doborzeczyć« (1): Ia ieftem łługá Abráámow łługi Bożego/ ktorego vwielbił bárzo y doborzeczył [*benedixit domino meo valde et magnificatus est Vulg Gen* 24/35] *BielKron* 13.

»wysławiać i doborzeczyć« (1): Wnidźcież w brány iego z wyłławianiem/ á do páłacow iego z chwałą/ wyłławiaycież go á doborzeczcie imieniowi iego [*confitemini ei, benedicite nomini eius*]. *BibRadz Ps* 99/4.

Synonimy: *błogosławić, chwalić, dobrośławić, wielbić, wysławiać.*

Cf **DOBRORZEC, DOBRORZECZENIE, DOBRORZECZONY**

LW